

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Intemeietori: Dr. I. Broșu și Dr. Silviu Dragomir.

Abonamentul:
 Pe un an 32 Cor. în vechial regat 20 Lei
 Pe 6 luni 18 Cor. 10 Lei
 Pe 3 luni 10 Cor. 6 Lei
 Abonamentele să se trimită la adresa:
 GAZETA POPORULUI, Sibiu.

Adresa noastră e:
 „GAZETA POPORULUI”
 Sibiu, Strada Urezului Nr. 41.
 Apare în fiecare Duminecă.

Inserțiuni și anunțuri se primesc la
 Administrația gazetel.
 Un cuvânt cu litere mărunte întâia-oraș 60 fil.
 a doua și a treia-oraș 50 fileri.

Casele luminei.

Asoția „Andrei Șaguna” a preoției noastre ortodoxe, a luat frumoasa hotărâre de a înființa, cu ajutorul membrilor ei, așa numite „Case culturale” prin toate satele noastre. Comitetul societății „Andrei Șaguna” a lucrat și statutele de lipsă pentru înființarea și bunăînțelegere a „Casei culturale”. Marturisesc că am citit cu o deosebită bucurie sufletească acele statute, publicate în Analele Congresului preoțesc, ce s'a ținut la Sibiu (pag. 75—80), precum și separat în broșură.

Ce au să fie „Casele culturale”? Eu le-aș fi numit mai bucurios „Casele luminei”, pentru că scopul celor urmăresc ele este luminarea poporului și îndrumarea spre bine a vieții lui pe toate cărarile. Ca să deslușesc mai bine, ce vreau să fie „Casele luminei”, voi întrebuița o pildă. Gândiți-vă la un preot iubitor de Dumnezeu și iubitor de popor, așa cum trebuie să fie toți preoții noștri. Acel preot din cutare sat, a văzut cu multă durere de inimă că poporul nostru n'are atâta învățatură de carte câtă au alte neamul, și nu-i așa luminat la suflet, cum — după darurile cu cari l'a înzestrat bunul Dumnezeu — ar trebui și ar putea să fie. Ba, acel vrednic preot a văzut cum unii oameni din satul lui, în loc să fi scos învățăminte folositoare pe urma pășaniilor războiului, se întorc din nou rând pe rând la păcatele lor vechi și se cufundă în altele nouă. Crășma satului zi de zi e tot mai plină de oaspeți, sfezile și procesele se țin lanț, pacea și bunăînțelegere din familii s'o cauți cu luminarea, pofta de câștig, înșelatoriile, furtișagurile și viața desfrănată nu mai vreau să cunoască stavilă. Și văzând toate acestea, harnicul preot își zice în sufletul său: Așa nu mai pot merge lucrurile! Ce folos de România-mare, dacă oamenii noștri nu se fac mai buni? Ce folos de libertatea pe care ni-a dăruit-o Dumnezeu, dacă n'o știe folosi poporul nostru spre binele și înaintarea lui?... Și cum stătea dus pe gânduri, părintele, fără să-și dea bine seamă, își împreună mâinile ca

la rugăciune și începe să rostească în taină: „Tatăl nostru carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, fie voia Ta”... Fără să isprăvească rugăciunea, deodată tresare și-și pune foarte hotărât întrebarea: Dar prin cine să se coboare împărăția lui Dumnezeu între oamenii din satul meu?! Cine să le descopere lor voia lui Dumnezeu și cine să-i învețe cum să sfințească prin viața lor numele lui Dumnezeu?! Se ridică dela masa unde șezuse până atunci și netezindu-și barba, se plimbă cu capul plecat, încoace și încolo prin odaie. Planul său era făcut, și nimenea n'ar fi fost în stare să-l abată dela hotărârea ce o luase de a începe o muncă nouă în mijlocul credincioșilor săi. În Dumineca cea mai apropiată a vorbit poporului, la sfânta liturgie, despre împărăția lui Dumnezeu și despre viața nouă ce trebuie să se înceapă, cu atâta putere de cenvingere și cu atâta foc în vorbe, cum nu mai vorbise nici odată până atunci. După vecernie, a adunat tot poporul în școală, i-a vorbit cu minte și așezat despre datoria ce o avem acum, când am ajuns la libertate, de-a folosi libertatea, de-a ne lumina mintea cu învățatură de carte, de a ne instrui în ale gospodăriei, de-a face chiverniseli din agonisita muncii noastre, de-a sprijini pe cei lipsiți, de-a îngriji de copii rămași orfani și despre multe asemenea lucruri a vorbit părintele poporului care l'asculta cu vădită mulțumire. Pe urmă i-a spus că toată munca aceasta nouă trebuie să fie căluzită, de aceea, ca să poată sta cât mai des de vorbă unii cu alții, au luat împreună hotărârea de-a pune la cale „Casa culturală”, ale cărei statute le-a citit și le-a tâlmăcit în auzul tuturor.

Până ce vor putea aduce în bună rânduială clădirea, cam stricată, fără uși și ferestre, a școlii celei vechi, au hotărât să așeze „Casa luminei” în locuința unui creștin din sat, care avea o odaie mai încăpătoare către uliță. A scris la redacția câtorva gazete pentru popor: la „Gazeta Poporului” dela Sibiu, la „Libertatea” dela

Orăștie, la „Dumineca Poporului” dela București și la altele ca să le trimită gazetele cu plată pe seama „Casei luminei” din satul lor. A mai scris la o librărie din oraș să le trimită cărți pe înțelesul sătenilor, cărți de rugăciuni pentru copii și pentru oamenii în vârstă, cărți de istorie a românilor, cărți pentru lucrarea pământului, pentru stupărit, pentru pomărit, pentru creșterea vitelor și alte cărți cu versuri și povești. Toate acestea vor fi așezate în „Casa luminei” într'un dulap, de unde vor fi împărțite cu scrișoare celor dorici să le cetească. Tot a'unci au ales pe părintele ca președinte al „Casei luminei” și încă 10 membri în comitetul care va avea să poarte grija de bunul mers al tovarășiei întregi. Părintele le-a spus că va veni, de câte ori va putea Sfinția Sa în localul „Casei luminei”, ca să le cetească gazetele și să-i lumineze cu povești folositoare; va veni și domnul învățator, care a fost ales vicepreședinte, cari în fiecare Duminecă seara, vor ținea, când unul când celalalt, prelegeri pentru cei ce se vor aduna în „Casa luminei”. La primăvară, când va fi reparată școala cea veche, vor trage gard împregiurul grădinei ei, în grădină vor face o popicărie (cuglărie) și vor face un pavilion pentru hora tineretului. Patru membrii din comitet au fost aleși, ca să adune grâu și cucuruz și altele de-ale mâncării, pe seama orfanilor saraci, a văduvelor lipsite și a celor napăstuiți de năcazurile vieții. Și înființarea unui „Consum” a fost pusă la cale, ba și femeile s'au gândit la înfrumșetarea bisericii și la alte ajutoare ce le-ar putea da ele.

Nici unul dintre cei ce au luat parte la adunare n'a părăsit școala până ce a scos din pungă taxa de membru al „Casei culturale”. Unii au mai dat și pe de-asupra, voioși fiind de lucru bun ce s'a pornit. Atunci de-odată s'a adunat suma de lipsă pentru gazete și cărți.

Sunt convins că acum înțelege fiecare cetitor ce vrea să fie „Casa culturală”. Ea trebuie să fie o adevărată școală pentru luminarea poporului din fiecare sat al nostru, să-i strângă rândurile și să-i pună pe dru-

mul cel mai bun viața întreagă. Avem nădejdea că preoții noștri vor începe munca aceasta nouă și vor înfăptui, organizați în Asociația „Andrei Șaguna”, mărețele scopuri cu cari s'a înființat ea. Acum e timpul muncii nestângenite de vechii asupritori.

Cu Dumnezeu înainte!

Scrisoare deschisă.

Cătră alegătorii circumscripției electorale Șercaia.

Fraților!

Vă mulțumesc din inimă pentru bunăvoința și dragostea arătată față de mine cu ocazia venirii mele în mijlocul D-Voastre. Știți cu toții, că port în mână steagul partidului nostru național. Știți, că numai un bărbat născut într-o comună, care se ține de cercul Șercaii vă poate cunoaște mai bine păsurile, dorințele, lipsurile, necazurile și relele de îndreptat.

Astfel am toată încrederea, că făgăduința, care mi-ați făcut-o nu o veți da uitării și în ziua cea mare a alegerii de deputat veți ști să dovediți și prin faptă voința D-Voastre, încredințându-mi mie cinstea de a fi deputatul cercului Șercaia. Nu uitați că și eu am suferit pentru biruința idealului nostru românesc. Am fost dus în lanțuri de jandarmii unguri și era aproape să mă omoare dacă nu mă scăpa bunul D-zeu din mâinile lor păcătoase. Pe lângă aceasta trei frați ai mei au luptat împotriva Germaniei și a Ungurilor, unul ca voluntar în armata română iar ceilalți doi frați — cari sunt țărani — au intrat în armata americană și-au luptat împotriva nemților pe câmpurile de luptă ale Franței.

Nu trebuie să Vă spun deosebit, că fiind și eu fiu de țaran, din Comăna de sus, cunosc mai bine trebuințele și durerile satelor noastre și

Vă făgăduiesc a Vă cerceta cât mai des și a Vă asculta toate plânsurile, cu scopul ca să știu cum să cer dreptate pentru D-Voastre dela cei mari.

Incheiu, puindu-mi nădejdea în priceperea și dragostea D-Voastre, pe care cu ajutorul bunului D-zeu o să Vi-le răsplătesc cu prisosință.

Comăna de sus în 20 Octomvrie 1919

Dr. Gheorghe Comșa.

Implinirea unui an dela declararea libertății noastre.

Zilele acestea s'a implinit un an de de când d. Alexandru Vaida Voevod a rostit în parlamentul ungar din Budapesta, vestita sa cuvântare, prin care cerea ca Românii să și hotărăască ei singuri viitorul lor.

Din privilegiul acesta președintele Consiliului dirigent a trimis dlui Vaida la Paris următoarea telegramă:

„La prima aniversare a zilei când comitetul central al partidului național român prin glasul tău cuminte și înflăcărat a declarat în parlamentul din Budapesta independența națiunii române din Transilvania și Ungaria, ca pe urmă să decreteze pentru vecie unitate tuturor românilor, cuprins de cea mai intimă recunoștință față de prevederea politică și hotărârea bărbătească cu care ai rostit cuvântul tuturor Românilor, țin să-ți arăt grațitudinea întreg neamului românesc față de tine, față de tovarășii tăi din parlamentul ungar și față de întreg Comitetul central al partidului național român.

În mijlocul muncii stăruitoare pe care și azi ca totdeauna recunosc o desfășurare pentru asigurarea drepturilor integrale ale întreg neamului românesc și al României unite, rog primește asigurarea alipirii noastre frățești, a recunoștinței și a încrederii desăvârșite a poporului românesc.”

Iuliu Maniu,
președintele consiliului dirigent.

Se va alcătui un guvern Maniu?

La întrunirea ținută zilele trecute la clubul democrat unionist, a vorbit dl Tache Ionescu, arătând întâmplările prin care a trecut criza ministerială și cum a luat ființă la București guvernul de azi.

Dl Tache Ionescu a declarat apoi, că este gata să primească un guvern Maniu, chiezuind acesta însă deplina libertate a alegerilor, deoarece în politica dinlăuntrul țării, pentru statorirea raporturilor cu aliații, cel mai chieimat guvern ar fi acel al dlui Maniu.

Dl Tache Ionescu a sfârșit spunând că nereșita dlui Maniu se datorește domnului Ionel Brătianu și că altă ieșire din situația grea de azi a României nu este decât întoarcerea la ziua de Joi înainte de ora 10 și 20 de minute, adică înainte de numirea guvernului de azi și aducerea la fruntea țării a guvernului Maniu.

Cercetarea raportului lui Clerk.

Consiliul suprem va trimite o notă nouă României.

Citlm în gazeta Le Matin cu data de 12 Octomvrie:

Consiliu suprem a cercetat zilele trecute mai pe larg raportul lui Clerk asupra României.

După sfătuire membrii consiliului au căzut la învoială, asupra cuprinsului notei, care va fi trimisă guvernului român prin reprezentanții celor 4 mari Puteri la București.

Acest lung document trece în cercetare toate întrebările cari n'au fost răspunse și au dat naștere neînțelegerilor dintre Aliați și România.

Scopul acestei note este să hotărăască România să iscălească tratatul dela Paris, făcându-i totodată cunoscut, în mod hotărât, cari sunt punctele asupra cărora Antantei li va fi ca neputință să troacă peste ele.

Așa dar, nota se ocupă de afacerea popoarelor mai mici și tâlcuiește înțelesul

FOIȘOARĂ

Țarei mele.)

O, țara mea, cea mai frumoasă 'n lume,
Cu cerul 'nalt și pururea albastru,
Cu păsări cântătoare, —
Cu câmpuri nesfârșite de mătăse,
Cu brațe ofelite, pentru luptă,
Cu fructe-aromitoare, —
O, țara mea, cea mai frumoasă 'n lume,
Cu zâmbete de marmură și aur,
Cu sute de biserici glorioase,
Cu ape vii, clocotitoare 'n spume,
Cu munți bogăți, încununați de soare,
Și cu păduri străvechi, misterioase;

O, țara mea, cea mai frumoasă 'n lume,
A trebuit, din nou, să urci Calvarul,
Ca — umilit, muștrat de conștiință —
Să te iubesc cu 'ntreaga mea ființă,
Cu toate gândurile mele sfinte,
O, scumpo, adorato!

O, țara mea, nefericită țară,
Cu cerul greu și-apăsător de zgură,

*) Poezia aceasta pe care o publicăm în numărul de azi al gazetei noastre, a fost scrisă în anul 1917, pe vremea când se dedeau strajnicile lupte dela Mărășești. În ea se oglindesc toate bucuriile și durerile Țării românești din zilele acelea de mărire.

Cu pasări cobitoare —
Cu câmpuri nesfârșite de rugină,
Cu trupuri zdrențuite, mutilate,
Cu fructe otrăvitoare, —
O, țara mea nefericită țară,
Cu zâmbete de fiere și de dolla,
Cu sute de biserici profanate,
Cu ape-adânci, clocotitoare 'n sânge,
Cu munți sărați, încununați de flacări,
Și cu păduri: movile de cenușe;
O, țara mea, nefericită țară,
A trebuit, din nou să urci Calvarul,
Ca — umilit, muștrat de conștiință —
Să te iubesc cu 'ntreaga mea ființă,
Cu toate gândurile mele sfinte,
O, scumpo, adorato!
O, țara mea, cea mai frumoasă țară,
Și cea mai glorioasă între toate,
Ridică-ți mândră, fruntea cătră soare.
Găci va sosi sortita zi, în care. —
Vei stăpâni doritele hotărâ;

O, țara mea, cea mai frumoasă 'n lume,
Și cea mai glorioasă între toate,
Ridică-ți, mândră, fruntea către soare...
O, scumpo, adorato!

H. P. Stamatiad.

Dorul dorurilor mele.

Dorul, dorurilor mele...
Dorulești nă-ut în jele,
Du răvaș dragușei mele
Și întreb'o de-i mai sânt,
Dragul ei, pe acest pământ.

Și de-o spune că i așa
Tu sărută-i gurița...

De mine de și o grăi
Tu te pune a tainui
În adâncu inimii;
Că până o veni la mine
Să te aibă, dor cu tine;
Pân' ne-om vedea amândoi,
Tu să fii stăpân pe noi.

Iar de o spune că mă lasă,
Să-i lași dor, inima arsă;
De și-o spune că nu-i vin
S'o cerși dor, cu mult suspină

Ochii negri ai mândrei mele
Dorulești muiet în jale...
Du răvaș mândrușei mele
Pe o rază dela stele.
Cum ajungi, dacă-i putea
Intră'n inimă la ea
Dorule, dragostea mea!...

T. Ivan-Probotcești.

și întinderea tratatului propus României; cercetează după aceea amănunțit, ținuta trupelor române în Ungaria.

În această din urmă privință, Alianții fac cunoscut României trimiterea unei comisiuni speciale, însărcinată cu scrierea în protocol a bunurilor recavitate de armata română în Ungaria.

În întregimea ei nota e alcătuită într'un duh împăcinator și nu prevede evacuarea Budapestei de trupele române. Această evacuare nu e cu putință decât după organizarea unei miliții maghiare a cărei constituire este supusă unor garanții ce guvernul maghiar va trebui să le dea.

Allăm că consiliul suprem care se va întruni zilele viitoare, va trimite guvernului Friederich o notă în această privință.

O socoteală

a candidaților de deputați ai partidului Național Român la alegerile pentru Constituantă.

În mai multe gazete s'a publicat lista tuturor candidaților de deputați ai partidului Național.

Lipsindu-ne spațiul trebuincios, dăm de astădată și noi socoteala acestor candidați după meseria lor:

La adunarea deputaților sunt candidați: avocați 84, preoți 30, profesori 16, funcționari 7, publiciști, 7, proprietari 6, învățători 4, economi 4, medici 3, ingineri 2, un diplomat un artist și un călugăr.

La senat sunt candidați: preoți 29, avocați 17, proprietari 11, medici 5, profesori 4, doi funcționari, doi învățători, doi generali și un comerciant.

Urzeală comunistă la Budapesta

— 17 comuniști arestați —

Poliția din Budapesta fiind înștiințată că membrii partidului comunist, cari nu au fost arestați, țin ședințe tainice într'un restaurant din strada Kisrökus, a trimis detectivi, cari ascunși în dosul perdelelor, au ascultat convorbirile comuniștilor.

Unul dintre comuniști a ținut o vorbire, în care a spus, că acum ar fi timpul cel mai potrivit pentru organizarea și renașterea bolșevismului. A mai spus, că dacă le-ar reuși să organizeze partidul comunist, Béla Kun s'ar reîntoarce în Ungaria. Un alt vorbitor a spus, că e de lipsă, ca să se pormască din nou o vie mișcare printre muncitori.

Când oratorul și-a sfârșit vorbirea, la semnul unuia dintre detectivi mai mulți polițiști, cari așteptau afară, au încunjurat casa, ocupând toate ieșirile pentru a nu putea să scape nici un comunist.

Numărul comuniștilor, cari au luat parte la ședință și au fost arestați e de 17 inși.

La Moscova a izbucnit contra-revoluția

Sângeroase prigoniri împotriva evreilor. Telegrammele anunță că în întreaga Rusie a izbucnit contra-revoluția. Pretutindeni s'au început prigoniri contra evreilor.

Prigonirile contra evreilor continuă la Moscova. Eri au fost omorâți 25 de inși.

Împotriva conducătorilor bolșevici s'a produs un atentat cu bombe

Spaima în Moscova devine tot mai îngrozitoare și lipsa de orânduială crește din zi în zi.

Se comunică că social-revoluționarii au pus mâna pe casa ministrului italian, unde fuseseră așezate birourile lui Trozki și Cicerin.

Ziarele scriu că rezultatele omorurilor din Moscova sunt până acum 110 morți și peste 380 de răniți și că zilele conducătorilor bolșevici sunt numărate.

Contra revoluția din Moscova crește din zi în zi și plecarea guvernului sovietist dela putere este un lucru de câteva zile.

RĂVAȘUL SĂPTĂMÂNII

Sibila 19 Octomvrie 1919.

Știre personală. Domnul Dr I. Broșu, unul dintre întemeietorii acestei foi populare, care a purtat lupte grele cu condeul în timpul stăpânirii ungurești pentru biruința idealului nostru național, a fost numit în zilele trecute din partea Consiliului Dirigent de șef al biroului de presă.

Rugăminte Domnilor studenți, preoți, învățători, dascăli, primari și notari dela țară, în interesul binelui obștesc, ca „Gazeta Poporului” să fie cât mai folositoare sâtenilor, vă rugăm să ne trimiteți articole scurte, în ce privește viața plugarilor, ca: gospodărie, agricultură, creșterea vitelor, sfaturi bune, poezii populare, strigături la horă, datini vechi, toate din Transilvania și Banat, precum și ghicitori, petreceri țărănești, în sfârșit tot ce se leagă de viața dela sate.

Serisoarea să fie citeață și lucrările să nu se întindă prea tare, ca să-i obosim pe cetitori. 4—5

Aducerea de prizonieri din Siberia. Consiliul suprem din Paris a luat în seamă numirea comisiunii însărcinate cu repatrierea prizonierilor germani și austrieci din Siberia. Această repatriere se va face după aceea a trupelor ceho-slovaee, poloneze, române și jugoslave din Siberia.

Mari ajutoare bănești pentru D'Annunzio. Gazeta „Popolo d'Italia” scrie că italienii din San-Paolo din Brazilia, spre a-și arăta dragostea față de D'Annunzio, l-au trimis o prima sumă de 500 000 lire. Cei din New-York l-au trimis 200 000 lire. În întreaga Americă se deschid colecte, al căror venit urcă la mai multe milioane.

Înlocuirea coroanelor și a rublelor. Noul ministru de finanțe, d. Angelescu, lucrează la întocmirea unui plan de lege pentru înlocuirea coroanei și a rublei cu hârtia monedă a Băncii Naționale.

Nu ia parte partidul socialist la alegeri. După debateri cari au urmat două zile, Congresul partidului socialist a luat următoarea hotărâre: Congresul hotărăște cu toate voturile abținerea dela alegeri și împuternicește Comitetul executiv lărgit cu împuterniciții provinciilor noi, de a veghea fără încetare și a întreprinde toate mijloacele chiar și greva generală pentru întirarea muncitorilor și popoarelor din România în drepturile lor firești.

Iar o nenorocire de tren. La podul Râmnic, lângă Gugești, în direcția Focșani, un tren compus din vagoane cisterne (buți) de petrol s'a frânt în două. Mai multe vagoane au fost aruncate în prăpastie. Un soldat și un frânar au fost omorâți, un alt soldat a fost grav rănit.

Care-i pricina frigurilor galbene? Un medic japonez cu numele Noguchi, bine cunoscut în medicină, a descoperit acum de curând goanga care produce frigurile galbene. Această boală, întocmai ca și malariala, se împrăștie prin un fel de muște. De-aceea, la construirea canalului Panama cea dintâi grijă a americanilor a fost să stărpească muștele și apoi să înceapă lucrările de clădire.

Starea lui Wilson îmbucurătoare. Starea lui Wilson despre care am scris că s'a bolnăvit foarte greu, este acum mai îmbucurătoare. Wilson va părăsi patul peste câteva zile.

Glumă. Stăpânul și servitorii:

— Ioane!
— Porunciți!
— Ce faci acolo?
— Nimic.
— Și tu ești acolo, Petre?
— Da.
— Tu ce faci?
— Ajut lui Ion.
— Când ai isprăvit, să-mi aducești ghetele.

Arme ascunse. Detectivii poliției, de stat din Cluj, făcând cercetare pe la casele ungarilor din loc, au descoperit numai Vineri, 17 Oct. 40 arme de foc, bucăți de tun, săbii și vasminte ostășești. Cercetările sunt în curs.

Arestarea unui trădător. Ziarele din București scriu că V. Moldovanu (cunoscutul V. Drumaru, sub acest nume scria împotriva alipirii României la Antanta) ardelean de origine, a fost arestat pentru fațelegerea cu dușmanul, din ordinul Marelui Cartier General. Pe timpul neutralității României, acest domn era aproape șeful G. D. N. (garda demnității naționale). Deștept băiat!

— O mare nenorocire de aviație, s'a întâmplat zilele trecute. Un aeroplan, cu care făcea sboruri generalul Constantinidi însoțit și de un alt zburător, s'a prăbușit dela o mare înălțime din cauza unei stricăciuni a motorului.

Generalul a fost găsit mort, iar pilotul în stare desnădăjduită sub sfărâmurile aparatului.

Porcii cinstiți în China. Dintre animalele de casă, pentru care Chinezul jertfește mai multă grijă și oboseală sunt rămătorii. În China se presează la an 100 milioane de porci. Chinezul mai zice că porcul e cel mai curat animal și în cele multe rânduri — la sate de pildă — familia țaranului trăiește sub acelaș acoperiș cu familia rămătorului, fără să se stingherească una pe cealaltă.

Vești dela oamenii din stele. S'a vorbit uneori prin gazete, că și pe stele ar trăi oameni, cari ar fi încercând să ne trimetă vești de-acolo, pentru ca să ne putem înțelege cu dânsii. Iată ce spune o telegramă mai nouă:

Marconi, aflătorul telegrafiei fără fir declară c'ar fi prins într'o zi niște semne cari este cu neputință să fi venit dela vre-o stațiune de pe pământul nostru. Ele n'au putut porni de aiurea, decât de pe steaua (planeta) Mars sau de pe Venus. Învățații ocupându-se cu aceasta întrebare au ajuns la rezultatul că în anul 1927 steaua Mars se va apropia atât de tare de pământ, încât se va putea ajunge la o înțelegere între acestea două lumi.

Situația politică.

Cât privește launtru țării situația politică și după alcătuirea guvernului de generali, a rămas tot neîmpețită. Mulțumiți sunt numai membri partidului liberal, în frunte cu fostul primministru Brătianu, care deși și-a dat mulțumita, totuși este stăpân și azi pe soarta țării. Precum scriu gazetele, toate celelalte partide au luat hotărârea să nu pună candidați la deputație, arătându-și în chipul acesta nemulțumirea față de guvernul ce se află azi în fruntea țării. Dar nici oamenii Consiliului dirigent nu par a fi mulțumiți cu situația aceasta. În vremurile grele de azi când se pun temelii viitorului României mari, ar fi fost bine să la conducerea o stăpânire alcătuită nu din generali, ci bărbați destoinici, luați din toate unghiurile țării. Din pricina aceasta se vorbește că Consiliul dirigent ar vrea să dea o declarație, în care să se spună că acei miniștri pe cari i-a dat Ardealul în guvernul din București, nu vor putea lua nici o răspundere pentru faptele guvernului din capitală.

Unii ar fi chiar de părerea ca acești miniștri să fie retrași cu totul, pentru că răspunderea de fapt să cadă numai asupra guvernului de generali. În zilele trecute au fost duși la București d-nii Bontescu, Goga M. Popovici, tocmai ca să se sfătuiască cu căpeteniile partidului liberal.

În ce privește situația externă:

Se anunță vești însemnate în afacerea Fiume, a cărei rezolvare o întârzie tocmai ținta Americii. După ultima telegramă Italia și-a alcătuit punctul său de vedere, pe care, tocmai pentru o mai grabnică lămurire a situației, l-a vestit Americii prin mijlocirea ambasadorului italian de la Washington. Italia propune crearea unui stat mijlocitor sub controlul guvernului italian, între Fiume și Triest, așa încât pe viitor Italia să aibă hotărârile cu statul din nou creat și cu Serbia.

În același timp o altă telegramă anunță că d'Annunzio a adresat o scrisoare d-lui Clemenceau, prin care cere ca Fiume să fie declarat port liber.

Austria e în plină criză de guvern: Președintele Bauer a demisionat, îndreptându-și retragerea pe faptul că planul său de alipire a Austriei față de Germania a provocat nemulțămirea Aliaților.

Din Rusia se anunță izbucnirea revoluției la Petrograd, Moscova și alte orașe importante din Rusia sovietică. După aceleași știri Lenin și Troțki ar fi fost arestați de contra-revoluționarii, cari înțeleg să pună capăt regimului bolșevicilor.

Impotriva celorce răspândesc știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca vrednici de pedeapsă:

a) acei cari, fără rea credință, prin locuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, răspândi ori tâlmăci în orice chip știri, fie adevărate, fie din gând așa păreri cu privire la operațiunile de războiu, situația și aflarea trupelor, dispozițiuni autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această faptă se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 de lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a se spiona, sau trada, să aplică pedepsele provăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Ștampilarea coroanelor în Bănat.

— Ordonanța Consiliului dirigent. —

Dl. Aurel Vlad șeful resortului finanțelor a dat o ordonanță prin care se prevede ștampilarea coroanelor în Bănat.

Pentru ștampilarea biletelor băncii Austro-Ungare de 10, 20, 50, 100, 1000, și 10.000 cor. rămase neștamilate precum și a celor ștamilate de organele sârbești aflate pe teritoriul Bănățului supus administrației Consiliului dirigent, se statorosește un termen principal de ștampilare din 10 până în 20 Octombrie a. c. și unul supletor din 21 până în 25 Oct. a. c.

Ștampilarea se face după normele avute în vedere la ștampilarea generală, decretată prin ordonanța Consiliului dirigent, Nr. 4890, 1919 și Ministrul Finanțelor din București publicată în Nr. 31 din 25 Mai a. c. al „Gazetei Oficiale“.

Biletele destinate pentru ștampilare se vor colecta la băncile din Bănat conform instrucțiunilor speciale ce li se vor da. Ștampilarea însă se va efectua prin comisiunile speciale cu sediul în Lugoj, Timișoara, Lipova, Caransebeș, Oravița și Sân-Miclăușul-Mare.

Taxa de ștampilare pentru termenul dintre 10—20 Oct. a. c. este de 1%, iar pentru termenul supletor din 20 până în 25 Oct. a. c. de 2%.

Pentru a se opri invazia în Bănat a biletelor de coroane neștamilate, sau ștamilate de organele sârbești, cu ziua de 1 Octombrie a. c. granițele Bănățului se vor închide pentru importul astoriei de bilete, iar sumele ce se vor afla în contrabandă, vor fi integral confiscate în favorul statului.

Se admite însă importul de coroane ștamilate de Consiliul dirigent.

Pentru contravenții se vor aplica dispozițiunile art. 10 al ordonanței Nr. 4890 1919 a Consiliului dirigent și ministerului de finanțe din București, publicată în Nr. 31 din 25 Mai a. c. a „Gazetei Oficiale“.

236 3—3

Aviz.

În timpul din urmă s'au ivit în circulație bancnote de coroane provăzute cu stampile false.

Falsificatele sunt toate nereușite și se pot recunoaște la prima vedere după cioplitura primitivă a literelor și a mărcii țării. În special este bătătoare la ochi stângăcia cu care s'a imitat marca țării, (emblema) din mijlocul stampilei, lipsind multe amănunte de pe cele falsificate.

Se atrage atențiunea publicului asupra adevăratelor stampile, cari au textul turnat în o literă caracteristică, uniformă și neimutabilă apoi asupra fineței, cu care e turnată marca țării pe adevăratele stampile. Cine a observat cu atențiune câteva stampile veritabile, ușor poate recunoaște falsificatele.

Falsificatele nu vor putea beneficia de protecția statului român la rambursare.

Se provoacă deci publicul să observe stampilele și în caz de îndoielă, nu numai să refuze falsificatele, imediat să anunțe cazul descoperit la cea mai apropiată autoritate, care va lua proces verbal și va pune în curs urmărirea falsificatorilor pentru aceasta crimă.

242 1—3

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor.

Fond de 100.000 Lei

pentru mobile țărănești de lux și pentru țesături artistice românești.

Fiind datorința noastră de a scoate din saloanele românului mobilele de lux și scoarțele (țolurile, covoarele), confecționate de străini și cu motive străine, distinsul maior dl. C. Mărgăritescu, crede, că scopul în această direcțiune se va putea ajunge, cu mai multă ușurință dacă milioanele de Români din România Mare vor concura cu toți la crearea unui fond de 100.000 Lei, din care să se sprijinească cei ce se vor îndeletnici cu aceasta specialitate de industrie națională.

Iată scrisoarea dlui maior, adresată președintelui Reuniunii meseriașilor sibiieni în această cauză:

Mult prea stimată Dle Tordășian.

Celînd lucrarea D-tale „Agonizanta bănească“, am resimțit renăscând întreaga vrednicia românească, o energie și o cultură neîntrecută. Felicit mișcarea, care are pe un astfel de om. Ași dori să întințez și eu un fond, care să poarte numele iubitelui meu Tată, Constantin C. Mărgăritescu, decedat la 15 Mai 1919 în Focșani. Cu puteri deocamdată modeste, sper să'l sporesc tot eu, cum sper să folosească la 2 lucruri, adică împărțit în 2 secțiuni. Scopul 1. Mobile țărănești române, de lux, artistice, cu motive românești tradiționale, generale și caracteristice. Scopul 2. Scoarțe (țoluri) țesute artistic cu motive românești curate, culori vii, linii drepte etc.

Doresc ca acest fond să capitalizeze întreg venitul până va ajunge 100.000 lei. Dacă cineva dă mai mult, se poate forma un fond ajutător cu numele aceluia. După ce ajunge cifra de mai sus, de vecii vecilor va capitaliza 90%, din venitul brut anual în folosul lui însuși. Voi contribui lunar câte 100 lei. Se va publica în darea de seamă anuală mereu cifra la care s'a ajuns. Rog a se calcula în lei. Rog mai departe ca întreg fondul se folosească numai Românilor naționaliști și democrați, muncitori și jertfitori pentru neam.

Publicitatea cât mai extinsă va accelera ajungerea scopului. Am onoare a Te saluta.

Maior C. Mărgăritescu.

Anunțuri

și reclame

se primesc

la administrația
„Gazetei Poporului“

Pietri de moară.

Calitatea primă de pietri naturale, în toată mărimea se află la

243 1—3

Adolf Ziegler, măiestru pietrar Sibiu, strada Sarii Nr. 20.